

індивідуальних потребах дитини є ключовими стратегіями для покращення взаємодії вчителя з батьками. Високий рівень взаєморозуміння та партнерства може стати підґрунтям для досягнення найкращих результатів у розвитку та вихованні дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаної літератури

1. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ "Агентство Україна", 2019. 302 с.
2. Закон України "Про освіту" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 02.10.2023).
3. Коновальчук І .М. Терміносистема проблеми готовності майбутніх учителів початкових класів до міжособистісної взаємодії з дітьми та батьками в ситуації конфлікту. *Проблеми освіти*. 2019. Вип. 91. С. 246–251.

В. Ю. Севрук,
студентка ННІ педагогіки;
науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової освіти та культури фахової мови **Гордієнко О. А.**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Використання засобів театралізації в практиці сучасної початкової школи

Розвиток новітніх технологій завжди був у пріоритеті сучасної школи. У зв'язку з реформуванням освіти початкова школа потребує все більш креативних та цікавих методів подачі інформації. Однією з важливих потреб сучасного суспільства є розвиток творчості, креативності, нестандартного мислення та вміння застосовувати набуті теоретичні знання на практиці. Для задоволення цих потреб актуальним бачиться використання засобів театралізації як ефективного способу підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу учнями, зокрема здобувачами початкової ланки освіти. Мистецтво театру, як і інші види мистецтв, спрощує та уможливорює розв'язання багатьох питань, зокрема, формування уявлень про дійсність, вплив на емоції, всебічний розвиток особистості тощо.

Т. Турчин зазначав, що театралізована діяльність (театралізація) – це діяльність, яка допомагає щонайкращим чином знайти в дитині творчі задатки, розкрити потенціал, а також виховати гармонійну та всебічно розвинену індивідуальність. Ідеї використання засобів театрального мистецтва для розвитку емоцій і почуттів школярів розвивала Л. Артемова, яка звертала увагу на його унікальні можливості. Нам імponує думка науковця Т. Грїббена, який наголошував на тому, що театр посилює інтерес дітей до читання, допомагає самостійності суджень, морально виховує. Він наголошував, що театралізація

сприяє вивченню творів літератури, збагачує художній досвід, розширює коло літературних інтересів учнів, збагачує духовний світ дитини, посилює активність учнів у прагненні до пізнання, розвиває їх творчість, естетичні смаки.

Важливість використання засобів театралізації у навчанні в молодшій школі розглядали видатні вітчизняні педагоги В. Сухомлинський, А. Макаренко. Питання естетичного виховання школярів досліджували у своїх працях А. Єршова, О. Комаровська, А. Щebro, Л. Масол, Є. Сазанов та ін. Проблему виховання естетичних цінностей у дітей молодшого шкільного віку розглядали А. Капська, Л. Левченко, Н. Миропольська, В. Ширяєв, Л. Чуриліна. Великий внесок у дослідження питання навчання засобами театрального мистецтва зробили науковці О. Рудницька, А. Брянцев, Н. Корнієнко.

Ще В.О. Сухомлинський звертав увагу на багатство духовного світу дитини молодшого шкільного віку, який формується під життєдайним впливом казки, фантазії, живого художнього слова. Саме через казкові образи дитина пізнає реальну дійсність, вчиться міркувати, тому казка для дитини – це реальне життя [3, с.34].

В сучасній початковій школі театралізація є невід'ємною частиною навчального процесу. Адже однією зі змістових ліній типової освітньої програми для початкової школи є "Театралізуємо". Сутність її в тому, що учні початкових класів активно залучаються до сценічної діяльності. Ця змістова лінія допомагає розвинути комунікативність, креативний потенціал дитини, розвинути її здатність до імпровізації, збагачувати словниковий запас, сприяє розвитку емоційного інтелекту, творчого мислення. Театралізацію варто використовувати під час вивчення художніх творів, для кращого засвоєння та відтворення прочитаного твору. Молодші школярі, беручи до рук іграшку (або сама вживається в роль), може з інтересом відтворити отриману інформацію у цікавій для неї формі. Театралізація розвиває в дітей комунікативні навички, керування емоціями, підвищує мотивацію до навчання, залучає дитину до радісної атмосфери навчання.

Важливо зазначити, що школярів слід навчати із атмосферою радості, адже радість – це невід'ємна потреба кожної особистості, а особливо дитини молодшого шкільного віку. Саме в цей період у вчителя виникає завдання навчити дитину засвоювати новий матеріал з радістю та захопленням, адже від цього залежить її успіх у навчанні. Видатний педагог Василь Олександрович Сухомлинський говорив, що кожна дитина повинна бути щасливою. Він теоретично довів, що саме з відчуттям радості та щастя дитина здатна рухатися вперед.

Через брак досвіду, знань про оточуючий світ молодші школярі потребують допомоги під час тлумачення слів і виразів тексту, без чого діти лише механічно повторюють те, що побачили у виконанні інших. Таким чином, театралізація активізує наявні в дитини почуття і знання, сприяє появі на їх основі гармонійного синтезу духовних новоутворень особистості. Важливо,

щоб учні пережили стан емоційного піднесення від програвання літературного тексту [2, с. 510].

Театралізація на уроках допомагає дитині:

- розвивати уміння імпровізації та комунікативні здібності;
- самостійно обирати стратегію спілкування;
- навчитися працювати у команді;
- формувати зацікавленого читача;
- розвинути емпатію;
- висловлювати свою думку та вчитися висловлюватися самостійно;
- навчатися критично та креативно мислити;
- розвинути емоційний інтелект.

Однією з переваг театрального мистецтва є можливість його застосування на будь-якому етапі уроку: під час повторення вивченого матеріалу, пояснення нового матеріалу, закріплення, перевірки домашнього завдання, у процесі узагальнення вивченого матеріалу. Також театралізацію можливо застосовувати на різних уроках: "Я досліджую світ", навчання грамоти, читання, математики, української мова тощо.

Влучним є застосування театралізації під час роботи дітей над оповіданням. Спочатку школярі мають усвідомити, коли відбулися події, де і за яких обставин, осмислити характери, а відповідно, уявити, якими мають бути жести, міміка, інтонація голосу дійових осіб. Тільки після цього діти зможуть усвідомлено інсценізувати вивчений твір та засвоїти його зміст. Також школярі мають можливість видозмінювати авторський текст, наприклад, переказати його від імені одного з персонажів, при цьому не змінюючи контексту, основної думки. В такому разі діти розглядають літературний твір з різних аспектів, обґрунтувати свої погляди, виражають свої думки та роблять висновки.

Одним із напрямків театралізації є драматизація. Вона проявляється як засіб покращення розвитку розумової діяльності, її доцільно застосовувати в молодших класах початкової школи, коли діти ще не досить добре можуть висловлювати свою думку, мають наочно-образне мислення. У 1–2 класах драматизація потрібна для чіткого розуміння змісту прочитаного твору або для осмислення певних слів або фраз [4, с. 61].

Отже, театралізація – це діяльність особистості, в основу якої входить сценічна дія, що розвиває пам'ять, творче та критичне мислення, сприяє формуванню емоційної сфери дитини, зростанню інтересу до читання творів літератури, збагачує словниковий запас, мовлення, зокрема, під час формулювання оцінних суджень. Театр розвиває здатність до перевтілень, міміку, покращує координацію рухів, пластику, формує життєві та моральні цінності школяра, жагу до прекрасного, розвиває енергійну, життєрадісну, оптимістичну особистість.

Список використаної літератури

1. Гордійчук О. Є. Екранне та сценічне мистецтво в початковій школі: теорія і практика: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. С. 180.
2. Комарівська Н., Ярушняк А. Формування емоційної сфери молодших школярів засобами театралізації. *Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. Випуск 10*. 2021. С. 509–511.
3. Орешич Л. Різновиди театрального мистецтва в початковій школі. *Педагогіка*. 2020. № 2. С. 34–40.
4. Турчин Т. Театральне мистецтво в практиці сучасної початкової школи. *Наукові записки. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2021. №2. С. 57–62.

О. Р. Ткачук,

студентка ННІ педагогіки;

науковий керівник – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти та культури фахової мови **Коновальчук І. М.**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Педагогіка партнерства як основа гуманізації відносин учасників освітнього процесу в початковій школі

Педагогіка партнерства є дуже актуальною в сучасному освітньому контексті. Швидкі зміни у суспільстві, технологічний прогрес та розширення знань створюють нові виклики і вимоги до навчальних систем. Важливо враховувати ці зміни та адаптувати підходи до навчання, спрямовані на співпрацю, партнерство, гуманізацію та демократизацію освітнього процесу.

Багато науковців звертають увагу на педагогіку партнерства як об'єкт дослідження в освітній системі, зокрема І. Бех, Н. Бібік, С. Жданенко, М. Лисенкова, Г. Назаренко, О. Савченко, Дж. Балкун, Й. Слоттагард, Е. Янгрен та інші. Вчені розглядають педагогіку партнерства як ефективний підхід до організації навчання та виховання, спрямований на спільну взаємодію та співпрацю між учасниками освітнього процесу – учнями, вчителями та батьками.

Для того, щоб розкрити сутність педагогіки партнерства, слід з'ясувати зміст поняття "партнерство", яке науковці визначають таким чином: система взаємин, які відбуваються у процесі певної спільної діяльності [4, с. 6]; організаційна форма спільної діяльності, що передбачає об'єднання осіб на відповідних умовах розподілу праці та активної участі в її реалізації [8, с. 8]; явище, що характеризується виконанням об'єктивно наявних зв'язків учителів і учнів із навколишнім світом [1].

Виходячи з наведеного, визначаємо сутність поняття "педагогіки партнерства", що включає в себе демократичне та гуманне ставлення до